

ИНФОРМАЦИЯ

За постигнатото от Национална спортна академия „Васил Левски“ през 2022 година, съгласно модела на Приложението към писмо № 0901-39/12.05.2023 г.

1. Резюме с акценти на постигнатото през 2022 г.

През отчетната година бяха извършени дейности, които доказаха подобряване на равнището на научната и публикационна дейност в Национална спортна академия. Основният акцент в научните изследвания и критерий за оценяване на качеството на науката беше приносът на резултатите за развитие на социалната среда и интернационализацията на дейностите. Изследванията, осъществени в НСА са свързани с непосредствено прилагане на резултатите в практиките по физическо образование и спорт на училищната образователна система, в тренировъчния процес по различни видове спорт, както и в практиките за рехабилитация и подпомагане на здравните грижи и общественото здраве. През 2022 година продължи издаването на научното списание “Приложни науки в спорта” - бяха издадени два броя, както е планирано за ежегодно издаване на списанието. Списанието е на английски език и се публикува в съответствие с правилата за осигуряване на свободен достъп до научните статии. Процедурите за израстване на академичния състав се провеждат в съответствие с правилата на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и съответния Правилник на Национална спортна академия, като при провеждане на процедурите се прилагат единните минимални национални критерии за научни степени и академични длъжности по научни области, като част от показателите за заемане на академичните длъжности са завишени спрямо националните критерии. През 2022 година НСА спечели проект като партньор на European Science Foundation по програма Horizon Europe за развитие на възможностите на жените в науката. През 2022 година екипът по проекта направи анализ на ситуацията с участие на жени в научни изследвания и на нормативните документи, които регламентират тези права. Проектът продължава с дейности за развиване на нов тип отворен достъп за жените с подпомагане на тяхното

включване в научни дейности. В Национална спортна академия заемащото на академични позиции е балансирано разпределено между мъже и жени. Експерти на Национална спортна академия участваха през 2022 година в консултационни процеси, свързани с националното управление на спорта и спортното образование. Академията поддържа експертиза и по въпросите на европейските политики за спорт, спортна наука и младеж. Представители на академията участваха в работни срещи на към ЕК, както и в срещи на Европейски агенции и организации, отговорни за изпълнението на европейските политики за младежта и спорта. Национална спортна академия задържа през 2022 година позициите си на лидер в спортната наука, обучението на учители по физическо възпитание и в кинезитерапията в страната. Сключените международни договори и реализацията на преподаватели и изследователи в международни проекти доказва капацитет за по-високи партньорски дейности и международни постижения. Модернизираната инфраструктура в Национална спортна академия повишава нейния престиж като организация, работеща в областта на спортната наука. Научноизследователските лаборатории и условията за използване на Центъра за приложни изследвания в спорта са отворени за всички изследователи, които участват в съвместни проекти с НСА или въз основа на сключен договор. Използването на международна научна инфраструктура от учени в академията е ограничено и към момента няма регистрирано използване на международни научни центрове/структури.

2. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 1. Осигуряване на висока квалификация и ефективно кариерно развитие на учените, основано на високо ниво на научните изследвания

През 2022 година квалификацията на академичния състав в Национална спортна академия беше повишавана чрез: квалификационни курсове, организирани за сметка на академията с отворен достъп за всички желаещи преподаватели. Организираните курсове бяха по английски език в групи при диференциране на нивата на предварително владеење на езика. Бяха селектирани преподаватели, които имат специализация в преподаване на научна терминология на английски език; квалификационен курс по обработване на информация и статистически методи и анализи с SPSS (модул AMOS). Обучението беше организирано в присъствена и онлайн форма, с цел постигане на максимално включване на всички желаещи преподаватели. Целта на обучението беше да се повишат знанията, уменията и

компетенциите на преподавателите и докторантите от НСА за многомерен анализ на емпирични данни чрез моделиране със структурни уравнения, както и да се повиши качеството на научните публикации; беше проведен специализиран курс за академичния състав на академията в сътрудничество с Представителството на Clarivate Analytics за България за онлайн презентационни умения. Кариерното развитие на академичния състав на академията се осигурява и чрез участието им в международни научни форуми с публикации в специализирани издания, което се подкрепя финансово със средства от бюджета на НСА. Публикуваните доклади в индексирани и реферирани издания са част от критериите при атестиране на преподавателите и осигуряването на кариерното им израстване. Повишаването на равнището на научните изследвания е поставено на комплексна стратегическа основа, като включва както изискване за високо изследователско качество в докторските разработки, така и на всички следващи образователни и научни степени. Нивото на научните изследвания се оценява главно чрез измерения на външни (национални) експерти при процедури за академично израстване, така и от външни експерти, оценители и рецензенти.

3. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 2. Повишаване на жизнения стандарт и на социалния статус на учените и специалистите, заети в научноизследователска дейност, посредством осигуряване на адекватно и съобразено с постигнатите резултати заплащане, както и на добри условия на труд

Национална спортна академия прилага принципите на диференцирано заплащане на академичния състав - хабилитирани и нехабилитирани преподаватели и изследователи в зависимост от въведени критерии за научни и публикационни постижения. През 2022 година беше реализирана втора годишна процедура по Наредбата за допълнително материално стимулиране на научната и публикационната дейност през 2022 година. Приетата наредба даде доказателства за действително въздействие върху броя и качеството на публикациите на академичния състав в НСА. Условията за работа на преподавателите и изследователите в академията бяха значително подобрени чрез извършен цялостен ремонт на учебните зали, на външните терени за практически занимания, на закритите спортни съоръжения, както и на Центъра за научна и приложна дейност в спорта. Ремонтът на

учебните помещения беше съчетан с ново оборудване и технологични условия за модернизирание на образователната среда. Освен реновираната среда научните лаборатории и съоръжения бяха оборудвани през годината и с допълнителна изследователска апаратура. Апаратурата се закупува от академията въз основа на заявления за необходимост и представяне на очакваните резултати от изследователски екипи. Достъп до използване на научната инфраструктура имат както преподавателите, така и докторантите и студентите на академията.

4. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 3. Повишаване на броя на учените до характерни за ЕС нива и балансираното им разпределение по възраст, пол, научни области и региони.

През 2022 година академичният профил на Национална спортна академия се разви с израстването на кадри както следва:

Защитили докторанти: 22 човека, като от тях 16 докторанта до 40 годишна възраст, и 6 докторанта между 41 и 62 годишна възраст. Този профил представя реализацията на балансирано обучение на образователната и научна степен „доктор“ - с неограничаване на възможностите за достъп до научни степени и програми и в същото време насърчаване на включването на млади хора в програми за докторантско обучение. Научната степен “доктор на науките” е придобита от двама хабилитирани преподаватели на Академията - и двамата са над 40 годишна възраст. През годината позиции на кариерно академично израстване са придобили 4 професори, 6 доценти, 15 главни асистенти и 7 асистенти.

5. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 4. Развитие, поддържане и ефективно използване на модерна научна инфраструктура, балансирана по тематични области и региони, и осигуряване на необходим достъп до европейска и международна научна инфраструктура

През 2022 година НСА добави към научната апаратура, необходима за провеждане на изследвания за физическия капацитет на спортистите и на други, ангажирани с физическа активност хора. Оборудването е осигурено основно със средства от бюджета на академията по искане на отделни научни колективи или в изпълнение на научни проекти.

6. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 5. Устойчиво възстановяване на международните позиции на страната по количество и качество на международно видимата научна продукция

През 2022 година успешно продължи утвърждаването на научното списание “Приложни науки в спорта” (Journal of Applied Sports Science). Бяха издадени планираните два годишни броя на списанието и предоставени за индексирание. Списанието е с отворен достъп. От 2021 г. списанието е включено в CABI – специална селекция на Web of Science. Във връзка с провеждането на Международния научен конгрес на Национална спортна академия и честването на 80 години от създаването на висшето училище беше издаден сборник с доклади (Proceeding book), в който 350 учени представиха изследванията си и резултатите от тях. За публично оценяване на качеството на представената научна продукция сборникът е представен също в процедура за индексирание. За периода се отчитат 37 статии, включени в базите на Scopus и Web of Science. Индикатор за качеството на научните изследвания е и годишният брой цитирания на статии и доклади, публикувани в световните бази данни с научна информация Scopus и Web of Science - 87 цитирания. Трябва да се посочи значението и на самия научен форум - Международния конгрес “Приложни науки в спорта” за утвърждаване на международните позиции на Национална спортна академия. В конгреса участваха 350 учени и изследователи от България, както и от различни европейски и извъневропейски страни.

7. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 6. Повишаване на количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение

В регионален план Национална спортна академия поддържа трайни партньорски връзки с университети и факултети по спорт от Балканския регион. През 2022 година приключи успешно изпълнението на проект по програма Еразъм + “Оптимални възможности за използване на ИКТ за организиране и провеждане на научни конференции”, в който НСА беше координираща институция, а партньори бяха Националният университет за физическо възпитание и спорт на Румъния и Факултетът по спорт и физическо възпитание на Университета в Ниш, Сърбия. В национален план и през 2022 година академията продължи да предоставя консултации и научна информация на структури на държавното управление

за определяне на решения в спорта и спортното образование, както и при организиране на студентските състезания между българските висши училища.

8. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 7. Поощряване на приложните научни изследвания и фокусирането им върху приоритетните области на ИСИС

Национална спортна академия е изцяло ориентирана институция за провеждане на приложни изследвания. Научната и изследователска дейност на академичния състав подпомага различни икономически и социални сектори на страната - образователен, спортен, туристически и здравен (рекреационен). Работата по договори с външни институции за осъществяване на изследвания стимулира активността на изследователите да провеждат приложни изследвания и да подпомагат развитието на икономически сектори.

9. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 8. Стимулиране на частните инвестиции в науката

През 2022 година Национална спортна академия осъществи научни дейности, които бяха подкрепени от външни партньори. Частните инвестиции бяха реализирани чрез сключени договори - 17 договора на стойност 285 959 лв.

10. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 9. Разширяване на участието на българската научна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество, както и информация за изпълняване на двустранни спогодби, споразумения и др. двустранни документи (междуправителствени и/или междуинституционални)

През 2022 година Национална спортна академия сключи 7 нови двустранни договора със страни от Европейското и извън европейското пространство за академично сътрудничество, включително провеждане на съвместни научни изследвания, съвместни публикации и организиране на научни форуми. Отделно от тях бяха сключени 5 нови договора за реализиране на преподавателска мобилност и обмен на академичен опит по Европейската програма за образование, обучение, спорт и младеж Еразъм +.

11. Дейности, свързани с постигане на специфична цел 10. Значително интензифициране на връзките на науката с образованието, бизнеса, държавните органи и обществото като цяло

През 2022 година за целите на образованието и обществото като цяло беше изграден Музей - Образователен и олимпийски център, в който са разположени експонати, свързани с годините на съществуване и развитие на НСА от създаването на висшето училище до днес. Музеят се посещава от организирани групи ученици и граждани безвъзмездно, като групите са придружавани винаги от квалифицирани преподаватели по история на спорта, олимпийско движение и ценности, с представяне на български и на английски език. Проектите по програма Еразъм +, в които НСА участва през 2022 година, са реализирали въздействие върху образователната среда и върху обществените и граждански ценности - толерантност, равен достъп за всички до образование и спорт, равни права на половете, високо качество на квалификациите и др.

12. Планове и насоки за бъдеща работа през 2023 г.

През 2023 година Национална спортна академия ще продължи развитието си в духа на приетата институционална Стратегия за развитие на науката. Ще бъдат поставени акценти върху изследванията с практическо приложение за подпомагане на състезателните резултати на спортистите от националните отбори и в спорта за високи постижения. Ще бъдат развити на научна основа възможностите за подпомагане на спорта за всички, в това число на хората с увреждания. Предстои развитието на един нов дял от научни изследвания и развитие на научна продукция във връзка с новооткритата програма в Академията за обучение на медицински сестри за нуждите на страната и със засилено чуждоезиково обучение за реализация в ЕС. Друга стратегическа цел за предстоящата година е задържането на млади изследователи като част от академичния състав на НСА. По отношение на студентското и докторантско обучение ще се стремим да създадем условия за още по-голяма автономия, отговорност и качество на дейностите като изследователи. НСА ще приложи мерки за насърчаване на участието на изследователите в национални научни програми, както и за включване в европейски научни проекти. Международната научна активност на академията е едно от ключовите предизвикателства, спрямо които ще бъдат прилагани мерки за въздействие. Участието на преподаватели в програмата "Хоризонт

Европа” изисква намиране на стратегически подход поради спецификата на обучението на НСА и твърде малкото съответствие на възможностите, отворени от научните програми на Съюза. Ще се засили и научното сътрудничество в национален план, чрез което ще се разшири и кръгът на области, в които академията може да допринесе за иновации и технологичен напредък.